

ZÁPISNÍK ZMIZELÉHO / THE DIARY OF ONE WHO DISSAPEARED

Účinkující / Performers

Julius Drake – klavír / piano

Nicky Spence – tenor

Václava Krejčí Housková – mezzosoprán / mezzosoprano

Romana Kružíková, Kristína Kubová, Ivana Pavlů – sbor / choir

12. 11. 2022

19 h Mahenovo divadlo /
7 p.m. Mahen Theatre

Program

Lidové písně

Benjamin Britten

Ca' the Yowes / Zavolej ovce do kopců

O can ye sew cushions? / Ach, ušiješ polštáře?

Huw Thomas Watkins

Y deryn pur / Holubice

Ar Hyd y Nos / Celou noc

Buxton Orr

Aince upon a day / Kdysi dávno

Anonym

The Deil's awa' wi' th' Exciseman / Čert odnesl výběřčího

Leoš Janáček

Moravská lidová poezie (výběr), JW V/2

1. Láska
4. Záře od milého
19. Péřečko
37. Lavečka

Leoš Janáček

Zápisník zmizelého, JW V/12

1. Potkal jsem mladou cigánku
2. Ta černá cigánka
3. Svatojánské mušky tančija po hrázi
4. Už mladé vlaštovky ve hnízdě vrnoží
5. Těžko sa mi oře, vyspal sem sa malo
6. Hajsi, vy siví volci
7. Ztratil sem kolíček
8. Nehled'te volečci
9. Vítaj, Janíčku
10. Bože dálný, nesmrtný
11. Tahne vůňa k lesu
12. Tmavá olšina
13. klavír solo
14. Slnéčko sa zvihá
15. Moji siví volci
16. Co sem to udělal?
17. Co komu súzeno
18. Nedbám já včil o nic
19. Letí straka letí
20. Mám já panenku
21. Můj drahý tatíčku
22. Sbohem, rodný kraju

Programme

Folk songs

Benjamin Britten

Ca' the Yowes / Call the ewes to the hills

O can ye sew cushions? / Oh, can you sew the cushions?

Huw Thomas Watkins

Y deryn pur / The Dove

Ar Hyd y Nos / All Through the Night

Buxton Orr

Aince upon a day / Once upon a day

Anonymous

The Deil's awa' wi' th' Exciseman /

The Devil Is Away With The Exciseman

Leoš Janáček

Moravian Folk Poetry in Songs (Selection),
JW V/2

1. Love
4. My Sweetheart's Radiance
19. Little Feather
37. The Little Bench

Leoš Janáček

The Diary of One Who Disappeared, JW V/12

1. I just passed a young gipsy
2. That black gypsy
3. The firebugs dance along the promenade
4. The young swallows
5. Working is so hard
6. Move, my grey oxen
7. I lost a wooden pin
8. My oxen, don't look
9. Welcome, Ian
10. Immortal, far-away God
11. The smell of buckwheat flowers
12. Sombre alders
13. Piano solo
14. The sun climbs
15. My small grey oxen
16. What was I doing?
17. No one can escape his fate
18. Only the evening
19. There flies a magpie
20. I have a dear loved-one
21. Dear father
22. Farewell, my birth country

Benjamin Britten (* 1913) patří k největším představitelům evropské pozdní meziválečné avantgardy, na jejímž konci se etabloval jako jeden z největších kompozičních talentů století. Šíře jeho hudební invence se projevila na poli symfonické, komorní, vokální, a zvláště operní tvorby. Brno má v tomto směru pozitivní bilanci v provádění jeho oper – naposledy mistrovská inscenace *Petera Grimese*. Pokud jde o vokální tvorbu, byl Britten – ostatně jako ve všech dalších oborech – nesmírně plodný. Často též recykloval své dřívější kompozice, skládal v mnoha jazycích a byl současně i dlouholetým a vynikajícím doprovazečem svých vokálních děl. Písně, které interpreti zvolili, jsou dokladem jazykové variability Brittena, který miloval volbu nejrůznějších jazyků a hledal vždy hudební poetiku pro takto zvolenou předlohu. Volba starého jazyka připomíná, že celé velké evropské hnutí folklorismu vlastně odstartovalo na konci osvětené epochy v poslední třetině 18. století v Anglii a právě James Macpherson a jeho „objev“ starogalských a starokeltských hrdinských ság o Ossianovi a Fingalovi zapůsobil jednak na spuštění velkého zájmu o projevy lidové kultury – do té doby opomíjené a považované za něco zcela podřadného – a inspiroval jak ke sběru takovýchto památek, tak k jejich napodobování, vytváření a k řadě literárních podvrhů. Falzátory RKZ šli právě touto cestou. Každopádně je Benjamin Britten i v miniaturách stejným mistrem jako v těch největších formách (např. vrcholné *War Requiem*).

Buxton (Dablitz) Orr (1924–1997) je britský skladatel z Glasgow, který se kvůli hudbě vzdal medicínské kariéry. Po studiích kompozice u Benjamina Frankela začínal jako skladatel filmové hudby a jeho operní jednoaktovka *The Wager* se dostala roku 1961 na operní scénu Sadler's Wells. Inklinoval k jazzu a celé desetiletí působil jako dirigent London Jazz Composer's Orchestra, se kterým vystupoval na mnoha evropských pódii. Na festivalu je připomenut svou vokální tvorbou, v níž často využíval skotskou tematiku a jazykový kolorit a zhudebňoval také poezii limerického génia Edwarda Leara (*The Ballad of Mr. and Mrs. Discobolos*). Tento text mimochodem figuroval také v inscenaci Divadla Husa na provázku, v níž Eva Tálská sestavila představení právě z limeriků Edwarda Leara.

Janáčkův vokální cyklus *Moravská lidová poezie v písních* vznikl poměrně dlouhou dobu a postupně. Proto také obráží podstatnou proměnu skladatelova stylu, která dozněla do začátku 90. let XIX. století. Způsobilo ji Janáčkovy jednoznačné pohroužení do studia moravské lidové písně a hudby. Inicioval ho filolog a dialektolog František Bartoš, který se před rokem 1890 s Janáčkem spojil a vyzval ho ke sběratelské činnosti. Janáček novému poslání zcela uvěřil, doslova mu propadl a touto činností se zabýval téměř deset let. Celá jeho kompoziční činnost se v této době odvíjí od folklóru, jeho úprav a sběru, přičemž se Janáček brzy změní z pouhého sběratele na organizátora a badatele, který celou činnost koordinuje a řídí tým spolupracovníků. Výsledkem spolupráce s Bartošem byla nejprve *Kytice moravských lidových písní – 174 jednohlasých nápěvů*, které Janáček začal upravovat s klavírním doprovodem. V roce 1892 připravil 1. sešit tohoto budoucího cyklu (15 písní) a o 10 let později, roku 1902, 2. sešit (38 písní). Na rozdíl od dobové praxe, kdy skladatelé lidové písně kompozičně dotvářeli a „vylepšovali“ – v tom vynikl např. Dvořákův žák Vítězslav Novák, považovaný tehdy za jednoho z čelných představitelů české moderny –, šel Janáček zcela jinou cestou. Snažil se postihnout syrovost a realitu lidové hudby, kterou zapisoval v plenéru. Jen výjimečně pod tlakem doby (Mahler, Novák, Strauss, ale i Janáčkovy žáci, např. Jan Kunc) udělal v tomto cyklu kompromisy. V programu zazní 4 písně, a to č. 1 *Láska*, č. 4 *Záře od milého*, č. 19 *Péřečko* a č. 37 *Lavečka*. Všechny čtyři zvolené písně obrážejí ty nejlepší polohy cyklu a ukazují, jak hluboce Janáček již v té době vstřebal hudecký princip, cimbálový doprovod a lidovou interpretaci. *Moravská lidová poezie v písních* stojí na rozhraní dvojího Janáčka – toho předfolklorního, kterého je v cyklu už jen velmi málo a toho nového, který povede dále k montáži a k akordice, jež vystřídá a z velké části nahradí harmonii. Písně z cyklu poprvé zazněly na koncertech v letech 1904 a 1905 (vždy jen několik), o kompletním provedení cyklu však nemáme bezpečné zprávy.

Vokální cyklus *Zápisník zmizelého* pro tenor, alt, tři ženské hlasy a klavír vznikl od srpna 1917 do listopadu 1919 a definitivní revizi skladatel prováděl až do 20. prosince 1920. Textovou předlohu získal

z Lidových novin, které pravidelně četl a do kterých přispíval svými fejetony. 14. a 21. května 1916 se zde objevil *Zápisník* jako text lidového anonyma. Dlouho se pátralo po autorovi, až teprve v roce 1997 byla otázka autorství definitivně vyřešena ve prospěch valašského regionálního spisovatele Ozefa Kaldy. Premiéra cyklu se uskutečnila v Brně 18. dubna 1921 v Redutě a pražská premiéra proběhla 18. října 1921 v Mozarteu ve stejném složení interpretů – Karel Zavřel, Ludmila Kvapilová-Kudláčková a Břetislav Bakala u klavíru. Janáček se zúčastnil obou těchto provedení.

Ozef Kalda zemřel v roce provedení díla a o cyklu a jeho existenci se už asi nedozvěděl.

Téma úniku, který způsobí hluboký milostný cit, bylo Janáčkoví tehdy velmi blízké. Prožíval krizi manželství a po úspěšné pražské premiéře *Její pastorkyně* se na nějaký čas sblížil s primadonou Národního divadla a představitelkou jeho Kostelničky Gabrielou Horvátovou. To vedlo k velkému napětí, a dokonce k pokusu o zřejmě demonstrativní sebevraždu u jeho manželky Zdenky a ke koncipování návrhu na rozvodovou smlouvu. V Luhačovicích pak Janáček poznává Kamilu Stösslovou, která se na zbylých 11 let jeho života stane jeho láskou. Cyklus 22 čísel je mistrovským dílem v kontextu evropské koncertní vokální tvorby a staví se vedle obdobné cykly Paula Hindemitha, Arnolda Schönberga a dalších představitelů hudební avantgardy 20. let XX. století, do níž přejde většina předválečných modernistů. Janáček v ní hraje důležitou roli a upozorní na sebe na festivalech ISCM v Salzburgu, Praze, Benátkách a Frankfurtu nad Mohanem. To už je úspěšným operním skladatelem, a právě cyklus *Zápisník zmizelého* obráží všechny Janáčkovy konvence, k nimž samostatně dospěl od verismu, impresionismu až k expresionismu a nové věčnosti. V melodice dominuje diatonická flexe, ve faktuře se projevuje velmi silně monotáží, sčasovky či nápěvky mluvy stylizované do vokálního projevu a harmonii nahrazuje akordika. *Zápisník zmizelého* dnes patří k vrcholům vokálních cyklů hudby XX. století.

Miloš Štědroň

Benjamin Britten (born 1913) is one of the greatest representatives of the European late interwar avant-garde, at the end of which he established himself as one of the greatest compositional talents of the century. The breadth of his musical inventiveness was evident in the fields of symphonic, chamber, vocal, and especially operatic works. Brno has a positive record in this respect in the performance of his operas – most recently the masterful production of *Peter Grimes*. As far as vocal work is concerned, Britten has been – as in all other fields – extremely prolific. He also frequently recycled his earlier compositions, composed in many languages and was also a long-standing and excellent accompanist for his vocal works. The songs chosen by the performers are testament to the linguistic variability of Britten, who loved to choose a variety of languages and was always looking for a musical poetics for the subject matter thus chosen. The choice of an old language reminds us that the whole great European movement of folklorism actually started at the end of the Enlightenment in the last third of the 18th century. It was James Macpherson and his “discovery” of the Old Gaelic and Old Celtic heroic sagas of Ossian and Fingal that both triggered a great interest in the manifestations of folk culture – until then neglected and considered something quite inferior – and inspired both the collection of such relics and the imitation, creation, and many literary forgeries. The forgers of the Dvůr Králové and Zelená Hora manuscripts followed this very path. In any case, Benjamin Britten is as much a master in miniatures as he is in the largest forms (e.g. the climactic *War Requiem*).

Buxton (Dablitx) Orr (1924–1997) was a British composer from Glasgow who gave up a career in medicine for music. After studying composition with Benjamin Frankel, he began as a film music composer and his one-act opera *The Wager* made its way to the Sadler's Wells Opera House in 1961. He was inclined towards jazz and for a decade was conductor of the London Jazz Composer's Orchestra, with whom he performed on many European stages. He is remembered at the festival for his vocal work, in which he often used Scottish themes and linguistic colouring and also set

to music the poetry of the limerick genius Edward Lear (*The Ballad of Mr. and Mrs. Discobolos*), which incidentally was also featured in the production of the Husa na provázku Theatre, in which Eva Tálská put together a performance of Edward Lear's limericks.

Janáček's vocal cycle *Moravian Folk Poetry in Songs* was written over a relatively long period of time and gradually. Therefore, it also reflects a significant change in the composer's style, which matured by the early 1890s and was caused by his immersion in the study of Moravian folk song and music. It was initiated by the philologist and dialectologist František Bartoš, who contacted Janáček before 1890 and invited him to become a collector. Janáček truly believed in his new mission and literally fell in love with it, and for almost ten years he was engaged in this activity. His entire compositional activity at this time is based on folklore, its editing and collecting, and Janáček quickly evolves from a mere collector to an organizer and researcher who coordinates and directs a team of collaborators. The result of Janáček's collaboration with Bartoš was *A Bouquet of Moravian Folk Songs* – 174 one-part tunes that Janáček started to arrange with piano accompaniment. In 1892 he prepared the first book of this future cycle – 15 songs – and 10 years later, in 1902, the second book (38 songs). In contrast to contemporary practice, when composers would rework and "improve" folk songs compositionally – this was mastered, for example, by Dvořák's student Vítězslav Novák, then considered one of the leading representatives of Czech modernism, Janáček chose a completely different path. He tried to capture the rawness and reality of folk music, which he wrote down in the field. Only exceptionally under the pressure of the times (Mahler, Novák, Strauss but also Janáček's students – e.g. Jan Kunc), he made compromises in this cycle. The programme will include 4 songs, namely No. 1 *Love*, No. 4 *My Sweetheart's Radiance*, No.19 *Little Feather* and No. 37 *The Little Bench*. All four of the chosen songs represent the best pitches of the cycle and show how deeply Janáček had already absorbed the musical principle, dulcimer accompaniment and folk interpretation. *Moravian Folk Poetry in Songs* stands at the borderline of the double Janáček – the pre-folk

one, of whom there is very little in the cycle, and the new one, who will lead on to montage and chording, which will replace and largely supersede harmony. The songs from the cycle were first heard in concerts in 1904 and 1905 (always only a few at a time) and we have no safe record of a complete performance of the cycle.

The vocal cycle *The Diary of One Who Disappeared* for tenor, alto, three female voices and piano was written from August 1917 to November 1919 and the composer was working on the final revision until 20 December 1920. He found the text in Lidové noviny, which he regularly read and contributed to with his feuilletons. On 14 and 21 May 1916, the *Diary* appeared as a text of an anonymous author. A long search for the author was carried out until 1997, when the question of authorship was finally resolved in favour of the Wallachian regional writer Ozeř Kalda. The cycle premiered in Brno on 18 April 1921 at the Reduta Theatre and the Prague premiere took place on 18 October 1921 in the Mozarteum with the same line-up of performers – Karel Zavřel, Ludmila Kvapilová-Kudláčková and Břetislav Bakala at the piano – Janáček attended both performances.

Ozeř Kalda died in the year of the work's performance and probably never knew about the cycle and its existence.

The theme of the escape caused by deep love affection was very close to Janáček at that time. He was going through a marriage crisis and after the successful Prague premiere of *Jenůfa*, he became close for a time to the prima donna of the National Theatre and the performer of his *Kostelnička*, Gabriela Horvátová. This led to great tension and even to an attempted, apparently demonstrative suicide by his wife Zdenka and to the drafting of a divorce agreement... In Luhačovice, at the time of the beginning of the composition, he meets Kamila Stösslová, who becomes his love for the remaining 11 years of his life. The cycle of 22 pieces is a masterpiece in the context of European concert vocal music and stands alongside similar cycles by Paul Hindemith, Arnold Schoenberg and other representatives of the musical avant-garde of the 1920s, into which most of the pre-war modernists

would turn to. Janáček plays an important role in it and would be highlighted at festivals such as the ISCM in Salzburg, Prague, Venice and Frankfurt am Main. By then he was already a successful opera composer, and it is the cycle *The Diary of One Who Disappeared* that reflects all of Janáček's conventions, which he independently arrived at from verismo, impressionism to expressionism and new matter-of-factness. The melody is dominated by diatonic flexion, the texture is very strongly marked by montage and "sčasovka", the speech notes are stylized into vocal speech, and the harmony is replaced by chording. *The Diary of One Who Disappeared* now ranks among the highlights of 20th century vocal cycle music.

Miloš Štědroň

Julius Drake

Klavír

Klavírista Julius Drake žije v Londýně a těší se mezinárodní pověsti jednoho z nejlepších instrumentalistů ve svém oboru. Spolupracuje s mnoha předními světovými umělci, a to jak na recitálech, tak na realizaci četných nahrávek. Díky nadšenému zájmu o písně dostal pozvání k vytvoření písňových cyklů pro Wigmore Hall v Londýně, Concertgebouw v Amsterdamu, 92nd Street Y v New Yorku a Pierre Boulez Saal v Berlíně. V historické Middle Temple Hall v Londýně každoročně pořádá sérii písňových recitálů Julius Drake and Friends. Je profesorem na Univerzitě hudby a múzických umění v rakouském Štýrském Hradci, kde vyučuje obor klavírní doprovod písní, a na Guildhall School of Music v Londýně vyučuje obor klavírní spolupráce. Je také pravidelně zván na vedení mistrovských kurzů po celém světě.

Jeho nahrávky zahrnují široce uznávanou sérii s Geraldem Finleym pro Hyperion Records (z níž *Songs by Samuel Barber*, Schumannovy *Dichterliebe & other Heine Settings* a Brittenovy *Songs & Proverbs of William Blake* získaly ceny Gramophone Awards 2007, 2009 a 2011); nahrávky s Ianem Bostridgem a Alicí Coote pro EMI; s Joyce DiDonato, Lorraine Hunt Lieberson a Matthewem Polenzaním pro Wigmore Live a s Annou Prohaskou pro Alpha. Nahrávka Janáčkova *Zápisníku zmizelého* s tenoristou Nickym Spencem a mezzosopranistkou Václavou Krejčí Houskovou pro Hyperion Records získala v roce 2020 ceny Gramophone i BBC Music Magazine Awards.

V letošní sezóně Julius Drake vystoupí v Barceloně a Vilabertranu s Dame Sarah Connolly a Julií Kleiter, na Salcburském festivalu s Geraldem Finleym, na rakouském festivalu Schubertiade s Christophem Prégardienem a Ianem Bostridgem, ve vídeňském Konzerthausu s Annou Prohaskou, v londýnské Wigmore Hall s Catrionou Morrison a Konstantinem Krimmelem, v Bruselu a Madridu s Evou-Maríí Westbroek a na velkém turné po USA s Geraldem Finleym.

Piano

The pianist Julius Drake lives in London and enjoys an international reputation as one of the finest instrumentalists in his field, collaborating with many of the world's leading artists, both in recital and on disc. His passionate interest in song has led to invitations to devise song series for Wigmore Hall, London; The Concertgebouw, Amsterdam; 92nd Street Y, New York; and the Pierre Boulez Saal, Berlin. He curates an annual series of song recitals – Julius Drake and Friends – in the historic Middle Temple Hall in London. Julius holds a Professorship at Graz University in Austria for Music and the Performing Arts, where he has a class for song pianists. He is also a Professor of Collaborative Piano at the Guildhall School of Music in London. He is regularly invited to give masterclasses worldwide.

His many recordings include a widely acclaimed series with Gerald Finley for Hyperion Records (from which *Songs by Samuel Barber*, Schumann: *Dichterliebe & other Heine Settings* and Britten: *Songs & Proverbs of William Blake* won the 2007, 2009 and 2011 Gramophone Awards); recordings with Ian Bostridge and Alice Coote for EMI; with Joyce DiDonato, Lorraine Hunt Lieberson and Matthew Polenzani for Wigmore Live; and with Anna Prohaska for Alpha. Julius' recording of Janáček's *The Diary of One Who Disappeared*, with tenor Nicky Spence and mezzo-soprano Václava Housková for Hyperion Records, won both the Gramophone and the BBC Music Magazine Awards in 2020.

Concerts this season include recitals in Barcelona and Vila-bertran with Dame Sarah Connolly and Julia Kleiter; at the Salzburg Festival with Gerald Finley; at the Schubertiade Festival, Austria with Christoph Prégardien and Ian Bostridge; at the Konzerthaus, Vienna with Anna Prohaska; at Wigmore Hall, London with Catriona Morrison and Konstantin Krimmel; in Brussels and Madrid with Eva-Maria Westbroek, as well as a major tour of the USA with Gerald Finley.

Nicky Spence

Tenor

Nicky Spence je mimořádně osobitý umělec, který si díky svým jedinečným pěveckým schopnostem a vzácné hudební upřímnosti vydobyl místo na špičce ve svém oboru.

V sezóně 2022/23 bude debutovat jako Gregor v opeře *Věc Makropulos* v Německé státní opeře pod taktovkou Sira Simona Rattla a ve Velšské národní opeře nebo v titulní roli v opeře *Nos* v La Monnaie. Na koncertním pódiu uvede Janáčkovo *Věčné evangelium* s Jakubem Hrušou pro Orchestra e Coro dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia a Orchestre Philharmonique de Radio France. Jako recitátor se vrátí do Wigmore Hall a vystoupí také na brněnském festivalu Janáček Brno.

Mezi jeho poslední úspěchy patří Laca v nové inscenaci opery *Její pastorkyňa* Clause Gutha pro Královskou operu, Siegmund v nové inscenaci *Valkýry* Richarda Jonese pro Anglickou národní operu, Tichon v nové inscenaci *Káti Kabanové* Damiana Michieletta na Glyndebourne Festival a Erik v *Bludném Holandánovi* pro Grange Park Opera. V příštích sezónách se vrátí do Metropolitní opery, Opéra national de Paris a na festival v Glyndebourne.

Nicky vystupuje na mezinárodních recitálech, hojně koncertuje a nahrává. Jeho nejbližší recitály se budou konat ve Wigmore Hall, La Monnaie, na Mezinárodním festivalu Janáček Brno a festivalu Two Moors.

V roce 2020 získal cenu BBC Music Magazine Vocal Award a Gramophone's Solo Vocal Award za kritikou oceňovanou nahrávku Janáčkovy *Zápisníku zmizelého*. Hudební časopis BBC Music Magazine mu v roce 2022 udělil ocenění „Osobnost roku“.

Tenor

An artist of great integrity, Nicky Spence's unique skills as a singing actor and the rare honesty in his musicianship have earned him a place at the top of the music profession.

The 2022/23 season sees him make his debut as Gregor in *The Makropulos Affair* for the Deutsche Staatsoper under the baton of Sir Simon Rattle, and for the Welsh National Opera and sing the title role in *The Nose* at La Monnaie. On the concert platform, he sings Janáček's *Eternal Gospel* with Jakub Hruša for the Orchestra e Coro dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia and Orchestre Philharmonique de Radio France. As a recitalist, he returns to the Wigmore Hall and makes his debut at the Brno Festival.

Recent highlights include Laca in Claus Guth's new production of *Jenůfa* for the Royal Opera, Siegmund in Richard Jones' new production of *The Valkyrie* for the English National Opera, Tichon in Damiano Michieletto's new production of *Katya Kabanova* at the Glyndebourne Festival and Erik *Der fliegende Holländer* for Grange Park Opera. Future seasons see him return to The Metropolitan Opera, Opéra national de Paris and the Glyndebourne Festival.

Nicky gives recitals internationally, appears in concert extensively and records prolifically. Upcoming recital appearances include Wigmore Hall, La Monnaie, the Janáček Brno International Festival and the Two Moors Festival.

In 2020, he won the BBC Music Magazine Vocal Award and Gramophone's Solo Vocal Award for his critically acclaimed recording of Janáček's *The Diary of One who Disappeared*. The BBC Music Magazine awarded him "Personality of the Year" in 2022.

Václava Krejčí Housková

Mezzosoprán

Mezzosopranistka Václava Krejčí Housková vystudovala Konzer-
vatoř v Českých Budějovicích (D. Volfová) a Akademii múzických
umění v Praze (J. Přívratská). Absolvovala též mistrovské kurzy
pod vedením Margaret Honig.

První angažmá přijala v roce 2010 v Moravském divadle Olo-
mouc, kde ztvárnila řadu rolí, např. Dorabellu (*Così fan tutte*), Olgu
(*Evžen Oněgin*), Káču (*Čert a Káča*), Rosinu (*Lazebník sevillský*)
či Quickly (*Falstaff*). V pražském Národním divadle debutovala
v roce 2014 v titulní roli Bizetovy *Carmen*, dále zde ztvárnila Che-
rubína (*Figarova svatba*), Třetí dámu (*Kouzelná flétna*), Třetí žínku
(*Rusalka*), Lapáka (*Příhody lišky Bystroušky*), Smrt (*Slavík*) a Lauru
(*Jolanta*).

Od roku 2015 je sólistkou Janáčkovy opery Národního di-
vadla Brno, kde vystupuje také v rolích Dorabelly nebo Káči, dále
Carmen, Ježibaby (*Rusalka*), Isoliera (*Hrabě Ory*), Pavlíny a Daph-
nise (*Piková dáma*), Siebela (*Faust a Markéta*), Radmily (*Libuše*),
Feneny (*Nabucco*) nebo Octaviána (*Růžový kavalír*) ad. V roli Lišáka
(*Příhody lišky Bystroušky*) vystoupila při slavnostním otevření
Janáčkovy divadla po rekonstrukci v roce 2018. Operu zazname-
nala Česká televize a premiéra byla zároveň vysílána v přímém
přenosu v rámci projektu evropských divadel OperaVision.
V roce 2022 přijala nabídku na spolupráci v divadle Theater an der
Wien a nastudovala zde roli Rychtářky v Janáčkově *Jenůfě*. Dále
vystoupila ve významných francouzských divadlech Opéra Royal
de Versailles a Théâtre de Caen v roli bojovnice Bradamante
v opeře G. F. Händela *Alcina*.

Opakovaně byla zařazena do širší nominace na cenu Thalie
za role Smetona (*Anna Bolena*, 2014, NDM Ostrava) a za titulní roli
Carmen (2020, DJK Plzeň).

V létě roku 2018 se podílela na vzniku CD pro londýnské
vydavatelství Hyperion. Spolu s tenoristou Nicky Spancem a kla-
víristou Juliem Drakem natočili *Zápisník zmizelého* a *Moravskou
lidovou poezii v písniích* Leoše Janáčka. V roce 2020 získalo toto
CD prestižní cenu BBC Music Magazine Award a Gramophone
Classical Music Award.

Václava spolupracuje s předními českými i zahraničními orchestry. Je hostem prestižních českých i mezinárodních festivalů – Edinburgh International Festival, Wexford Festival Opera, Festival L'Été Bergerac, Chopin i jeho Europa, Pražské jaro, Smetanova Lito-myšl, Svatováclavský hudební festival, Prague Proms aj.

Mezzo-soprano

Mezzo-soprano Václava Krejčí Housková graduated from the Conservatory in České Budějovice (D. Volfová) and the Academy of Performing Arts in Prague (J. Přívratská). She attended master classes under the guidance of Margaret Honig.

She accepted her first engagement in 2010 at the Moravian Theatre Olomouc, where she played a number of roles, e.g. Dorabella (*Così fan tutte*), Olga (*Eugene Onegin*), Káča (*The Devil and Kate*), Rosina (*The Barber of Seville*) and Quickly (*Falstaff*). She made her debut at the National Theatre in Prague in 2014 in the title role of Bizet's *Carmen*, she also played Cherubino (*The Marriage of Figaro*), The Third Lady (*The Magic Flute*), Third wood sprite (*Rusalka*), Lapák (*The Cunning Little Vixen*), Death (*The Nightingale*) and Laura (*Iolanta*).

Since 2015, she has been a soloist of the Janáček Opera at the National Theatre Brno, where she also performs the roles of Dorabella or Kate, Carmen, Ježibaba (*Rusalka*), Isolier (*Count Ory*), Pauline and Daphnis (*The Queen of Spades*), Siébel (*Faust*), Radmila (*Libuše*), Fenena (*Nabucco*) or Octavian (*Der Rosenkavalier*), etc. She performed the role of the Fox (*The Cunning Little Vixen*) at the opening of the Janáček Theatre after its reconstruction in 2018. The opera was recorded by Czech Television and the premiere was also broadcast live as part of the OperaVision project of European theatres. In 2022, she accepted an offer to work at the famous Austrian theatre Theater an der Wien, where she performed the role of Mayor's wife in Janáček's *Jenůfa*. She has also appeared in the major French theatres Opéra Royal de Versailles and Théâtre de Caen in the role of the warrior Bradamante in G. F. Händel's opera *Alcina*.

She was repeatedly longlisted for the Thalia Award for the role of Smetona (2014, *Anna Bolena* NDM Ostrava) and for the title role of Carmen (2020, DJK Pilsen).

In the summer of 2018, Václava participated in the recording of a CD for the London-based Hyperion label. Together with tenor Nicky Spence and pianist Julius Drake, she has recorded *The Diary of One Who Disappeared* and *Moravian Folk Poetry in Songs* by Leoš Janáček. In 2020 the CD won the prestigious BBC Music Magazine Award and the Gramophone Classical Music Award.

She collaborates with leading Czech and foreign orchestras. She is a guest of prestigious Czech and international festivals – Edinburgh International Festival, Wexford Festival Opera, Festival L'Été Bergerac, Chopin I jego Europa, Prague Spring, Smetana's Litomyšl, St. Wenceslas Music Festival, Prague Proms, and more.

Lidové písně

Zavolej ovce do kopců

(Benjamin Britten)

Zavolej ovce do kopců,
zavolej je tam, kde roste vřes,
zavolej je tam, kde potůček teče,
moje nejmilejší.

Poslyš večerní zpěv ptačí,
jak zvučí v lesích cludenských;
a pak spolu budeme,
moje nejmilejší.

Spolu půjdeme Cludenem,
pod lískami košatými,
s vlnami jež omývají jemně
měsíc nejjasnější.

Krásná a půvabná jsi,
srdce ukradlas mi,
spíš bych zemřel, než se loučil,
moje nejmilejší.

Vody se k moři valí,
den mizí ve výškách
dokud smrt mě neoslepí,
ty budeš má nejmilejší.

Ach, ušiješ polštáře?

(Benjamin Britten)

Ach, ušiješ polštáře a ušiješ prostěradla,
a zazpíváš, když dítě pláče?
ach, ty můj ptáčku, ach, ty mé jehňátko,
můj milý ptáčku, mé milé jehňátko.

Tra ly la ly, co já s vámi?
Černý je život život můj, který vedu s vámi,
moc je vás a málo co dát,
tra ly la ly, co já s vámi?

Na vrcholek kopce kolébku jsem postavil,
a vítr pak kolébkou houpal.
Spinkej, děťátko, sladce spi,
můj milý ptáčku, mé milé jehňátko.

Holubice

(Huw Thomas Watkins)

Vznes se, sladká holubičko na vzletných křídlech,
do krajů bez mraků
jí, kterou miluji, vzkaz přines,
oddanost mého srdce v něm nes.
Pověz jí, jak se má duše rmoutí,
toužebně vyhlíží naději zítřka,
láska přichází, strachem pohrdá,
však smutek! Má holubice se vrací,
letí pomalu s křídly pokleslými, sama.
Ach, marná je všechna má touha.
Znovu sním o radostných hodinách,
kdy lesem se nese jaro,
když jsem viděl svou lásku tak podivuhodně nádhernou,
její zářivou krásu.
Všechny květy před ní bledly,
hbitě má duše poklekla, aby se jí poklonila,
z pozemského vězení jako zjevení,
sladká radost mou bytostí procházela,
Zdála se být darem z nebes,
a srdce mé u vytržení.

Celou noc

(Huw Thomas Watkins)

Všech hvězd třpyt říká
celou noc
„Tudy vede cesta do říše slávy.“
Celou noc.
Jiné světlo je tmou
pravou krásu ukazuje
nebeská rodina v míru
celou noc.
Celou noc.
Ó, jak vesele se hvězda usmívá,
celou noc
rozsvítí svou pozemskou sestru
celou noc.
Stáří je noc, přináší trápení,
ale aby člověk krásnější v těch pozdních dnech,
pro něj slabé světlo shromáždíme
celou noc.
Celou noc.

Kdysi dávno

(Buxton Orr)

Kdysi dávno mi matka řekla:

Nepomlouvej, nebuď zvědavý
a nelži.

Protože když budeš pomlouvat, budou ti do žvanilů nadávat,
když budeš zvědavý, budou se ti vysmívat.

Šnek růžky vystrčí
a zamotá je dokola kolem,
jestli budeš lhát, jestli budeš lhát.

Kdysi dávno hleděl jsem si svého,
potkal jsem lenochů a žvanilů spousty
a šneka na kameni.

Lenoch vstal a mi nenadával,
žvanil se mi nevysmíval.

Ale ten šnek růžky vystrčil
a zamotal je dokola kolem
a – se mnou zatřepal.

Čert odnesl výběřčího

(Anonym)

Čert je pryč, čert je pryč,
čert je pryč i s výběřčím!
Odnesl ho, odnesl ho,
odnesl si výběřčího!

Čert přišel a skotačil po městě,
a odnesl si výběřčího!
A ženy volají: „Starý čerte,
ve štěstí svou výhru užij!

Uděláme slad a uvaříme pivo,
budeme se smát, zpívat a radovat se, člověče,
a mnoho dobrého bude díky velikému černému čertovi,
který si odnesl výběřčího!

Tančit budem, zpívat budem,
dokola se zatočíme,
ale ten nejlepší tanec, co kdy člověk viděl,
byl tenkrát když čert i s výběřčím zmizel!“

Folk songs

Call the ewes to the hills

(Benjamin Britten)

Ca' the yowes tae the knowes,
Ca' them whar the heather grows,
Ca' them whar the burnie rows,
My bonnie dearie.

Hark, the mavis' e'enin' sang,
Soundin' Cluden's woods amang;
Then a fauldin' let us gang,
My bonnie dearie.

We'll gang down by Clouden side,
Through the hazels spreading wide
O'er the waves that sweetly glide
To the moon sae clearly.

Fair and lovely as thou art,
Thou hast stol'n my very heart;
I can die, but canna part,
My bonnie Dearie.

While waters wimple to the sea,
While day blinks in the lift sae hie
Till death shall blin' my e'e
Ye shall be my dearie.

Oh, can you sew the cushions?

(Benjamin Britten)

O can ye sew cushions and can ye sew sheets,
And can ye sing ballulow when the bairn greets?
And hie and baw, birdie, and hie and baw, lamb,
And hee and baw, birdie, my bonnie wee lamb.

Hie-o, wie-o, what will I do wi' ye?
Black's the life that I lead wi' ye,
Many o' you, little for to gi' ye,
Hie-o, wie-o, what will I do wi' ye?

I've placed my cradle on yon hilly top,
And aye as the wind blew my cradle did rock.
O hush-a-by, babie, O baw lily loo,
And hee and baw, birdie, my bonnie wee doo.

The Dove

(Huw Thomas Watkins)

Arise, sweet dove on airy wing,
To cloudless regions faring
To her I love a message bring,
My heart's devotion bearing.
Tell her how my soul in sorrow,
Longing looks for hope's tomorrow,
Love arising, fear despising,
If sad alas! My dove returning,
Flies slow with drooping wings, alone.
Oh, vain is all my yearning.
I dream again of joyous hours,
When through the wood lands springing,
I saw my love so wondrous fair,
Her radiant beauty bringing.
All the blossoms paled before her,
Swift my soul knelt to adore her,
From earth's prison like a vision,
Sweet joy was through my being thrilling,
She seemed a gift from heav'n above,
My heart with rapture filling.

All Through the Night

(Huw Thomas Watkins)

All the stars' twinkles say
All through the night
"This is the way to the realm of glory,"
All through the night.
Other light is darkness
To show true beauty
The Heavenly family in peace
All through the night.
Through the night.
O, how cheerful smiles the star,
All through the night
To light its earthly sister
All through the night.
Old age is night when affliction comes
But to beautify man in his late days
We'll put our weak light together
All through the night.
Through the night.

Once upon a day

(Buxton Orr)

Aince upon a day my mither said to me:
Dinna cleip and dinna rype
And dinna tell a lee.
For gin ye cleip a craw will name ye,
And gin ye rype a daw will shame ye;
And a snail will heeze its hornies out
And hike them round and round about
Gin ye tell a lee, gin ye tell a lee.

Aince upon a day, as I walkit a' my lane,
I met a daw, and monie a craw,
And a snail upon a stane.
Up gaed the daw and didna shame me:
Up gaed ilk craw and didna name me:
But the wee snail heezed its hornies out
And hik'd them round and round about
And – goggled at me.

The Devil Is Away With The Exciseman (Anonymous)

The Devil is away, the Devil is away,
The Devil is away with the Exciseman!
He has danced away, he has danced away,
He has danced away with the Exciseman!

The Devil came fiddling through the town,
And danced away with the Exciseman!
And every wife cries: –'Old Mahoun (Devil),
I wish you luck of (with) the prize, man!

'We will make our malt, and we will brew our drink,
We will laugh, sing, and rejoice, man,
And many good thanks to the big black Devil,
That danced away with the Exciseman!

'There is threesome reels, there is foursome reels,
There is hornpipes and strathspeys, man,
But the one best dance ever came to the land
Was The Devil Is Away with the Exciseman!'

Leoš Janáček

Moravská lidová poezie v písniích

Láska

Ej láska, láska, ty nejsi stálá,
Jako voděnka mezi brehama.
Voda uplyne, láska pomine
Jako lísteček na rozmarýně.

Záře od milého

Zdálo se mně, zdálo,
že se od hor mračí,
a to se čerňajú
šohajovi oči.
Zdálo se mně, zdálo,
že se od hor blýská,
a červeňajú se
šohajovi líčka.

Péřečko

Stóji šohaj pod naším okénkem,
Ťuká na mňa svým zlatým prsténkem:
Puste ňa ven, má matičko dobrá,
Půjdu k němu na dvě, na tři slova.

Má mamičko, prosím vás pro Boha,
Uz sem mu aj péřečko uvila;
Jak mu svědčí za jeho klobúčkem,
Jak mé líčko s jeho pravým líčkem.

Lavečka

Ta naša lavečka,
aj už sa polámala,
co sem se synečkem,
aj na ni sedávala.
Byla to lavečka,
aj z dřeva olšového,
byl ten můj syneček
srdenka falešného.
Ta naša lavečka,
na dvě sa rozdělila,
že naše srdenka
obě dvě rozlúčila.
Ty naša lavečko,
aj zrůstni sa mi ešče,
starodávny galán,
aj navrať sa mi ešče!

Moravian Folk Poetry in Songs

Love

Oh, love, love,
So fickle you are,
Just like the swift river
That rushes by.
The river will flow away,
And nor is love here to stay,
It too will pass for ever,
Like a rosemary leaf it will wither.

My Sweetheart's Radiance

I was dreaming, I was dreaming,
That the mountains were clouded over,
And it was the black
Of the young boy's eyes.
I was dreaming, I was dreaming,
That there was lightning at the mountains,
And it was the red
Of the young boy's cheeks.

Little Feather

A boy standing under our window,
Tapping at me with his golden ring:
Let me out, my good mother,
I'll go and say two three words to him.

Mother, I beg you for God's sake,
I've made him a little feather;
How nice it looks on his hat,
Like my cheek on his right cheek.

The Little Bench

Our little bench,
Is already broken,
Here I used to sit,
With my sweetheart boy.
It was a bench,
Made of alder wood,
My sweetheart boy
Was of a false heart.
Our little bench,
Was split in two,
As our hearts
Said farewell to one another.
Our little bench,
Grow together again,
And my old sweetheart boy,
Return to me again!

Leoš Janáček

Zápisník zmizelého

1. Potkal sem mladou cigánku

Potkal sem mladou cigánku,
nesla se jako laň,
přes prsa černé lelíky
a oči bez dna zhláň.
Pohledla po mně zhluboka,
pak vznesla sa přes peň,
a tak mi v hlavě ostala
přes celučký, celučký deň.

2. Ta černá cigánka

Ta černá cigánka
kolem sa posmětá.
Proč sa tady drží,
proč nejde do světa?
Byl bych snad veselší,
gdyby odjít chtěla;
šel bych sa pomodlit
hnedkaj do kostela.

3. Svatojanské mušky tančija po hrázi

Svatojanské mušky tančija po hrázi,
gdosisa v podvečer podle ní prochází.
Nečekaj, nevyjdu, nedám já sa zlákat,
mosela by po téj má maměnka plakat.
Měsíček zachodí, už nic vidět není,
stojí gdosi stojí v našem záhumení.
Dvoje světélka zářija do noci.
Pane Bože, nedaj! Stoj mi ku pomoci!

4. Už mladé vlaštůvky ve hnízdě vrnoží

Už mladé vlaštůvky ve hnízdě vrnoží,
ležal sem celú noc jako na trnoží.

Už sa aj svítání na nebi patrní,
ležal sem celú noc jako nahý v trní.

5. Těžko sa mi oře

Těžko sa mi oře,
vyspal sem samalo,
a gdyž sem odespal,
o ní sa mi zdálo!

6. Hajsi, vy siví volci

Hajsi, vy siví volci,
bedlivo orajte,
nic vy sa k olšině
nic neohledajte!
Ode tvrděj země
pluh mi odskakuje,
strakatej fěrtúšek
listím pobleskuje.
Gdo tam na mne čeká,
nech rači zkamení,
moja chorá hlava
v jednom je plameni.
Gdo tam na mne čeká,
nech rači zkamení.

7. Ztratil sem kolíček

Ztratil sem kolíček,
ztratil sem od nápravy,
postojtevolečci, postojte,
nový to vyspraví.
Půjdu si pro něho
rovnúja do seče.
Co komu súzeno,
tomu neuteče.

8. Nehled'te, volečci

Nehled'te, volečci,
tesklivo k úvratím,
nebojte sa o mne,
šaksa vám neztratím!
Stojí černá Zefka
v olšině na kraju,
temné její oči
jiskrú ligotajú.
Nebojte sa o mne,
aj když k ni přikročím,
dokážu zdorovat
uhrančlivým očím.

9. Víťaj, Janičku

Alt:

Vítaj, Janičku,
vítaj tady v lese!
Jaká šťastná trefa
ťa sem cestú nese?
Vítaj, Janičku!
Co tak tady stojíš,
bez krve, bez hnutí,
či snad sa mne bojíš?

Tenor:

Nemám já sa věru,
nemám sa koho bát,
přišel sem si enom
nákolníče kuťat!

Alt:

Neřež můj Janičku,
neřež nákolníčku!
Rači si poslechni
cigánskou písničku!

Ženský sbor:

Ruky sepjala,
smutno zpívala,
truchlá písnička
srdcem hýbala.

10. Bože dálný, nesmrtelný

Alt:

Bože dálný, nesmrtelný,
proč's cigánu život dal?
By bez cíle blúdil světem,
štván byl jenom dál a dál?
Rozmilý Janičku,
čuješ-li skřivánky?
Přisedni si přeca podle vá cigánky!

Ženský sbor:

Smutná pěsnička srdcem hýbala.

Alt:

Bože mocný! Milosrdný!
Než v pustém světě zahynu,
daj mi poznat, daj mi cítit!

Ženský sbor:

Smutná pěsnička srdcem hýbala.

Alt:

Pořád tady enom jak solný slp stojíš,
všecko mi připadá, že sa ty mne bojíš.
Přisedni si blíže, ne tak zpovzdaleka,
či ťa moja barva preca enom laká?
Nejsu já tak černá jak sa ti uzdává,
gde nemože slnce, jinší je postava!

Ženský sbor:

Košulku na prsoch
krapečku shrnula,
jemu sa všecka krev
do hlavy vhrnula.

11. Tahne vůňa k lesu z rozkvetlé pohanky

Tenor:

Tahne vůňa k lesu z rozkvetlé pohanky.

Alt:

Chceš-li Janku vidět,
jak spija cigánky?

Tenor:

Halúzku zlomila, kámeň odhodila;
Tož už mám ustlané, v smíchu prohodila.

Alt:

Zem je mi za polštář,
nebem sa přikrývám,
a rosú schladlé ruce
v klíně si zahřívám.

Tenor:

V jedné sukénce
na zemi ležala
a moja poctivost'
pláčem usedala.

12. Tmavá olšinka

Tmavá olšinka,
chladná studénka,
černá cigánka,
bílé kolénka:
nato štvéro, co živ budu,
nikdy já už nezabudu.

13. Klavír sólo

14. Slnéčko sa zdvihá

Slnéčko sa zdvihá,
stín sa kráti.
Oh! Čeho sem pozbyl,
gdo mi to navráti?

15. Moji siví volci

Moji siví volci,
co na mne hľadíte?
Esli vy to na mne,
esli vy povíte!
Nebudu já biča
na vás šanovat,
budete to potem,
budete banovat!
Nejhorší však bude,
vráta sa k polednu,
jak já jen maměnce
do očí pohlednu!

16. Co sem to udělal?

Co sem to udělal?
Jaká to vzpomněnka!
Gdyž bych já měl pravít
cigánce maměnka.
Cigánce maměnka,
cigánu tatíček,
rači bych si utal
od ruky malíček!
Vyletěl skřivánek,
vyletěl z ořeší,
moje truchlé srdce
nigdo nepotěší.

17. Co komu súzeno

Co komu súzeno,
tomu neuteče.
Spěchám já včil často
na večer do seče.
Co tam chodím dělat?
Sbírám tam jahody.
Lístiček odhrňa,
užiješ lahody.

18. Nedbám já včil o nic

Nedbám já včil o nic,
než aby večer byl,
abych si já s Zefkú
celú noc pobyl.
Po všeckým kohútom
hlavy bych zutínal,
to aby žádný z nich
svítání nevolal.
Gdyby chtěla noc
na věky trvati,
abych já na věky mohl milovati.

19. Letí straka letí

Letí straka letí,
křídla ma chlopotá,
ztratila sa sestře
košulenska z plota.
Gdo jí ju ukradl,
aj, gdyby věděla,
věckrát by se mnú
řečňovat nechtěla.
Oh, Bože, rozbože,
jak sem sa proměnil,
jak jsem své myšlenky
ve svém srdci změnil.
Co sem sa modlíval,
už sa hlava zbyla,
jak gdyby sa pískem
zhlybeň zařútila!

20. Mám já panenku

Mám já panenku,
ale po kolenka
už sa jí zdvíhá
režná košulenska.

21. Můj drahý tatíčku

Můj drahý tatíčku,
jak vy sa mýlíte,
že sa já ožením,
kterú mi zvolíte.
Každý, kdo pochybil,
nech trpí za vinu;
svojemu osudu
rovněž nevyminu!

22. S Bohem, rodný kraju

S Bohem, rodný kraju,
s Bohem, má dědino!
Navždy sa rozlúčiť,
zbývá mi jedino.
S Bohem můj tatíčku,
aj i vy maměnko.
S Bohem, má sestřičko,
mých očí pomněnko!
Ruce Vám obtúlám,
žádám odpuštění,
už pro mne návratu
žádnou cestou není!
Chci všecko podniknúť,
co osud poručí!
Zefka na mne čeká,
se synem v náručí!

The Diary of One who Dissapeared

1. I just passed a young gipsy

I just passed a young gipsy,
she looked like a doe
Two black braids reaching down
to her breasts,
eyes like a dark sea.
She looked at me
with a penetrating gaze
and then disappeared
behind the birch trunk.
And thus her image stayed with me,
the whole day long.

2. That black gypsy

That black gypsy
roams around our house.
Why does she keep hanging around?
Why isn't she travelling around the world?
I would be happier
if she left;
I would run to the church
and thank the heavens.

3. The firebugs dance along the promenade

The firebugs dance along the promenade,
someone is walking by at dusk.
Don't wait, I won't come, I won't be seduced.
That would cause my mother too much grief.
The moon is setting.
Someone's standing in the yard.
Two eyes flashing like lamps in the night.
My God, stop me! Help me!

4. The young swallows

The young swallows a real ready chittering in their nests.
It feels as if I slept on a bed of thorns last night.
The dawn is already colouring the sky,
it feels as if I was lying naked among the brambles last night.

5. Working is so hard

Working is so hard
after sleeping so little.
And when I did sleep,
I dreamt of her!

6. Move, my grey oxen

Move, my grey oxen,
plough with care!
Don't look back
at those alders!
My plough jumps on
this hard land.
A colourful apron flickers
in between the leaves.
Someone is waiting there for me
I wish she would turn to stone!
My sick head glows
as an ardent flame.
Someone is waiting for me there
I wish she would turn to stone!

7. I lost a wooden pin

I lost a wooden pin,
it fell out of the ashes.
Stand still, my oxen,
I have to replace it.
I am going to cut one
in an open place in the forest.
No one can escape
from his fate.

8. My oxen, don't look

My oxen, don't look
so sad at the edge of the wood.
Don't worry,
you haven't lost me yet!
The black Zefka is standing
at the edge of the alder wood,
Lightning flickers
in her dark eyes.
Don't be afraid,
because even when she is near
I will be able to withstand
her bewitched eyes.

9. Welcome, Ian

Alto:

Welcome, Ian,
welcome here in the wood!
Which happy coincidence
brought you here?
Welcome, Ian!
What are you doing
just standing there?
So pale, motionless
you're not afraid of me, are you?

Tenor:

I'm not afraid, I don't have to
be afraid for anyone.
I came here
to cut a pin.

Alto:

Do not cut it, dear Ian,
do not cut wood to make a pin!
You should listen to
a gypsy song instead!

Women choir:

She folded her hands
and sang a sad song.
The sad song
moved his heart.

10. Immortal, far-away God

Alto:

Immortal, far-away god,
why did you create the gipsy?
To make him wander
purposelessly around the world?
To scare him off, further and further?
Dear Ian,
do you hear the larks?
Come and sit with the gipsy, for just a moment!

Women choir:

The sad song moved his heart.

Alto:

Almighty, compassionate God!
Before I perish of loneliness in this place,
allow me to know it, to feel it!

Women choir:

The sad song moved his heart.

Alto:

There you are now, as a column of salt.
Everything indicates that you are afraid of me.
Come closer, you are so far away.
Or are you afraid of my colour?
I am not as black as you think.
Here, where the sun can't reach, it is different.

Women choir:

She pulled the shirt on her chest
open a little
and the blood rose
to his head.

11. The smell of buckwheat flowers

Tenor:

The smell of buckwheat flowers evaporates to the forest.

Alto:

Ian, do you want to see
how gypsies sleep?

Tenor:

She broke off a branch and pushed a stone aside.
Look, my bed is already made, she said laughing.

Alto:

The earth is my pillow,
the sky my blanket,
and I warm my ice-cold hands
in my abdominal cavity.

Tenor:

She lay there stretched out
on the ground in her dress,
and my virtue cried
without consolation.

12. Sombre alders

Sombre alders,
a fresh source,
a black gipsy woman,
small white knees:
as long as I live, I will never
forget these four things.

13. Piano solo

14. The sun climbs

The sun climbs,
shadows become shorter.
Oh! What I have lost,
who will give it back to me?

15. My small grey oxen

My small grey oxen,
why are you staring at me?
Is it about me,
are you going to tell my secret?
If you do, I won't spare you
from the whip.
It will cost you dearly.
But the worst will be
in the afternoon, at home:
how will I be able
to look my mother in the eyes?

16. What was I doing?

What was I doing?
What do these memories mean?
Do I have to say "mum"
to a gypsy now?
Say "mum" to a gypsy woman,
"Dad" to a gypsy man.
I'd rather cut off my little finger!
The lark flew up,
away from the hazels.
No one can comfort
by sad heart.

17. No one can escape his fate

No one can escape his fate.
I often walk to that place
in the woods in the evening.
What am I doing there?
I pick strawberries there,
I take the leaves off
and taste their delight.

18. Only the evening

Only the evening
that is falling interests me now,
to spend the night
together with Zefka.
I would most of all like
to cut off
all the cocks' heads,
to make sure not a single one
can announce the dawn.
I wish the night
lasted forever,
so I could make love eternally.

19. There flies a magpie

There flies a magpie
rustling of wings.
My sister's shirt
disappeared from the fence.
Who stole it?
If my sister would know,
she would never speak
to me again.
Oh, God,
how have I changed!
Changed in my heart
and in my thoughts!
have prayed so much,
that my dazed head
seems buried
in the sand!

20. I have a dear loved-one

I have a dear loved-one.
But above her lovely knees
her rough linen shirt
is already bulging.

21. Dear father

Dear father,
how wrong you are,
I won't marry
the one you chose for me.
He who committed sins,
must now pay;
I don't want to escape
my fate any longer!

22. Farewell, my birth country

Farewell, my birth country,
farewell, my village!
Saying goodbye forever
is all that I have left to do.
Farewell, my dearest father,
and you too, my dearest mother,
farewell, my little sister,
light of my eyes!
I take your hands
and ask for forgiveness,
even through
there is no way back for me!
I want to fulfil
everything fate imposes.
Zefka wait for me,
with our son in her arms!

